

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту

 Олександр ШПЕНИК
25 червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01–Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація)(за наявності)	014.03 Середня освіта. Історія
Освітня програма	«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	Угорська/українська

Робоча програма навчальної дисципліни «*Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки*» для здобувачів вищої освіти галузі знань *01 – Освіта/Педагогіка* спеціальності *014 – Середня освіта* предметної спеціальності або спеціалізації (за наявності) *014.03–Середня освіта. Історія* освітньої програми «*Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)*»

Розробники: Зубанич Л.Л., к.і.н., доцент
завідувач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «13» червня 2023 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л. Л.

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту протокол № 2 від «27» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О. Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	4	4
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 - аудиторних – 4	7	7
	Лекції:	
	40	12
	Практичні (семінарські):	
	20	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: комбінований	Самостійна робота:	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «*Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки*» є важливою складовою частиною підготовки фахівців освітньо – кваліфікаційного рівня «Бакалавр» з базовою формою вивчення всесвітньої історії. Під час курсу студенти вивчають історію більшості народів 3 континентів в період XVI – поч. XXI століття. При вивченні предмету намагаємося аналізувати розвиток продуктивної діяльності людей, їх культуру та наукову діяльність, політичну історію та виникнення, особливості і розвиток колоніальної системи в цих державах.

Завдання курсу «*Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки*» має наступні пізнавальні, дидактичні та виховні завдання:

- на основі широкого залучення джерел та наукової літератури закріпити та поглибити у студентів здобуті ними протягом трьох років навчання у ВНЗ знання і розуміння закономірностей розвитку людства задля чіткого усвідомлення ними особливостей суспільного та політичного розвитку країн Азії, Африки та Латинської Америки в XVI–XXI ст.;
- вдосконалити у студентів їх навички роботи з історичними джерелами та спеціальною історичною літературою, прищепити їм уміння правильно оформляти методологічний і технічний інструментарій наукових досліджень;
- сприяти виробленню наукового бачення суспільних явищ, подій, тенденцій минулого та сучасного, вмінню трактувати їх з позицій наукових принципів історизму, об'єктивності, всебічності, логічності та робити порівняльний аналіз аналогічних процесів у різних країнах, визначаючи загальне та відмінне;
- об'єктивно трактувати дискусійні суспільно-політичні явища та процеси, дотримуючись принципів історизму, об'єктивності, всебічності, логічності;
- розвивати вміння критично аналізувати отриману з різних джерел інформацію, самостійно аналізувати її, ґрунтуючись на вищеназваних наукових принципах;
- визначити основні теоретичні поняття та терміни з курсу «*Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки*» й вимагати від студентів їх чіткого розуміння та вміння оперувати ними при відповідях на семінарських заняттях, під час написання рефератів;
- в лекційному курсі та на семінарських заняттях звертати увагу студентів на культурно-цивілізаційні здобутки націй та народів, що проживають на теренах Азії, Африки та Латинської Америки, стимулюючи у них прагнення бути свідомими своєї майбутньої місії історика-дослідника та викладача.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти, викладати історію (всесвітню та вітчизняну) в рамках середньої школи, розв'язувати задачі шкільного та вище шкільного рівня, розуміти сучасні тенденції історії та історичних процесів. Вміти застосовувати сучасні досягнення історичної науки та педагогіки для викладання в середній школі, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-01 Вправність мислення. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби та вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань і стратегії/способів мислення. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час

ЗК-02 Розвиненість рефлексії. Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних та аргументованих, вміти надавати перевагу останнім. Критичність і самокритичність мислення. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

ЗК-05 Особиста ціннісно-вольова налаштованість. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляції, плагіату та інших виявів недоброчесності. Розуміння необхідності

відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків. Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам. Здатність життєво та фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі та цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально і ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

Фахові та предметні компетентності спеціальності (ФК, ПК):

ФК-01 Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію.

ФК-02 Здатність критичного усвідомлення зв'язків між теперішніми подіями та минулими процесами.

ФК-05 Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК-08 Здатність читати історичні тексти чи оригінальні документи рідною мовою; самостійно підсумовувати чи переписувати та каталогізувати інформацію.

ФК-10 Аналізувати передовий, новаторський педагогічний досвід та власний досвід роботи. Постійно займатися професійною самоосвітою та самовихованням. Корегувати та прогнозувати результати своєї навчально-виховної роботи.

ФК-11 Формувати позитивне ставлення до вивчення історії та до суспільно-корисної діяльності.

ФК-13 Здійснювати профорієнтаційну роботу.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності

014 Середня освіта та освітньої програми «014.03 – Середня освіта. Історія»:

знати:

- сутність соціально-економічних процесів, що відбувались на території України в період давньої історії;

вміти:

- працювати з історичними джерелами та науковою літературою, всебічно аналізувати суспільні явища і події та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між ними.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «*Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки*» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК.24

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «*Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки*» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
- Знати відповідні складові навчального процесу та необхідну навчальну документацію.	ПРН 01
- Використовувати різноманітні форми позаурочної та позакласної роботи з історії.	ПРН 03
- Вміти скласти психолого-педагогічну характеристику учня, класного колективу.	ПРН 05

- Аналізувати наукові історичні праці, їх фактологічну та методологічну складові.	ПРН 07
- Знати основні філософські категорії та поняття та аналізувати основні концептуальні підходи, що використовуються при періодизації вітчизняної та світової історії.	ПРН 09
- Вміти інтерпретувати історичні факти, враховуючи історичну ситуацію та пояснити за допомогою цивілізаційного методу особливості історичного розвитку України та країн Світу.	ПРН 10
- Визначити значення політичних, економічних, культурних, духовних чинників в історичному процесі.	ПРН 12
- Здійснювати адміністративно-господарську діяльність, яка сприятиме оволодінню знань і необхідних компетенції в області історії, які сприятимуть виконанню завдань збереження історико-культурної спадщини і керівництво цими ресурсами.	ПРН 15
- Здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі: аргументувати актуальність теми обраного наукового проекту (дипломної роботи), встановлювати її зв'язок з пріоритетними напрямками розвитку сучасної науки в Україні; критично оцінювати ступінь розробленості дослідницької проблеми та новизну отриманих результатів; чітко пояснювати мету, задачі, об'єкт, предмет та методи дослідження; узагальнювати результати дослідницької (дипломної) роботи та рекомендувати шляхи їх використання; робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи; порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем історії.	ПРН 16
- Ідентифікувати визначні історичні постаті в контексті історії України та світової історії.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни *«Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки»*

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
- Знати відповідні складові навчального процесу та необхідну навчальну документацію.	ПРН 01
- Використовувати різноманітні форми позаурочної та позакласної роботи з історії.	ПРН 03
- Вміти скласти психолого-педагогічну характеристику учня, класного колективу.	ПРН 05
- Аналізувати наукові історичні праці, їх фактологічну та методологічну складові.	ПРН 07
- Знати основні філософські категорії та поняття та аналізувати основні концептуальні підходи, що використовуються при періодизації вітчизняної та світової історії.	ПРН 09
- Вміти інтерпретувати історичні факти, враховуючи історичну ситуацію та пояснити за допомогою цивілізаційного методу особливості історичного розвитку України та країн Світу.	ПРН 10
- Визначити значення політичних, економічних, культурних, духовних чинників в історичному процесі.	ПРН 12
- Здійснювати адміністративно-господарську діяльність, яка сприятиме оволодінню знань і необхідних компетенції в області історії, які сприятимуть виконанню завдань збереження історико-культурної спадщини	ПРН 15

і керівництво цими ресурсами.	
- Здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі: аргументувати актуальність теми обраного наукового проекту (дипломної роботи), встановлювати її зв'язок з пріоритетними напрямками розвитку сучасної науки в Україні; критично оцінювати ступінь розробленості дослідницької проблеми та новизну отриманих результатів; чітко пояснювати мету, задачі, об'єкт, предмет та методи дослідження; узагальнювати результати дослідницької (дипломної) роботи та рекомендувати шляхи їх використання; робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи; порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем історії.	ПРН 16
- Ідентифікувати визначні історичні постаті в контексті історії України та світової історії.	ПРН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

усне опитування, письмові практичні роботи, написання реферату, підсумкові контрольні роботи.

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (тестування) — до 50 балів.

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Заплановано дві модульні контрольні, захист реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих

семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Форма модульного контролю: Модульний контроль (МК) проводиться два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може складати пропущений модульний контроль з предмету.

Форма підсумкового семестрового контролю: студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані складати семестрові екзамени. Семестрові екзамени можуть також складати студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за поточний та модульний контроль (Змістовий модуль 1.)

Поточнеоцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10						

T1, T2 ... – теми

(Змістовий модуль 2.)

Поточнеоцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10						

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	50	6	50
Письмове тестування при тематичному оцінюванні				
...				
Презентація				

Реферат				
Есе				
...				
Модульна контрольна робота		50		50
Разом	6	100	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FХ) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Програмою передбачено залік, як підсумковий семестровий контроль даної навчальної дисципліни. Підсумковий семестровий контроль здійснюється за результатами модульного контролю та усної відповіді на питання, щовходять до екзаменаційних білетів. Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	незараховано з можливістю
35-59	Fx	незадовільно з можливістю	

		повторного складання	повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Вступ. Предмет, мета курсу. Соціально-економічний розвиток країн Сходу і Африки. Причини нерівномірного розвитку країн. Відмінності східних суспільств від європейських. Відсутність національних держав. Відсутність демократії в сучасному розумінні. Розпад традиційних суспільних інститутів. Розклад феодалних відносин. Наявність політичної залежності. Колоніальне пограбування. Різні форми експлуатації. Нерівномірні договори. Конфлікти між завойовниками. Поява різних форм націоналізму у кінці XIX століття. Національно-визвольні повстання.

Тема 2. Країни Східної Азії у новий час.

Китай. Китай у період династії Мін. Аграрні відносини та селянські рухи. Заснування династії Мін. Внутрішня політика перших правителів династії Мін. Реформи Чжу Юаньчжану. Відродження традицій китайської держави і суспільства, поступовий підйом культури і виробництва. Міста, ремесло, торгівля, мануфактури. Зовнішня політика. Час помітного вгасання, стагнації китайської цивілізації у XVI ст. Спроби колоніального проникнення в Китай. Боротьба за реформи в державному керуванні й аграрному секторі. Селянська війна XVII століття. Падіння династії Мін. Культура Мінського періоду.

Ослаблення країни напередодні маньчжурської навали. Створення імперії маньчжурів. Розстановка класових сил. Внутрішня політика маньчжурів. Створення морального порядку. Зв'язки з Ост-Індійськими компаніями. Російські посольства в Китаї. Аграрна політика маньчжурів. класових суперечностей на селі. Повстання «трьох герцогів» в 70-х рр. XVII ст. Становище міст, цехове ремесло, мануфактура, торгівля. Демографічний розвиток. Державний лад Цінської імперії. Державна ідеологія. Гноблення китайців та інших народів. Завойовницька політика маньчжурських правителів. Самоізоляція Китаю. Таємні товариства та боротьба проти маньчжурського панування. Народні повстання. «Білий лотос». «Тюрма писемності» та культура Китаю.

Економічне і політичне становище Цінської імперії. Народні повстання. Колоніальний характер торгівлі капіталістичних держав з Китаєм і роль британської Ост-Індійської компанії. Активізація англійської політики. Боротьба угруповань в Цінській імперії. у зв'язку з опіумною торгівлею. Перша англо-китайська «опіумна» війна. Проникнення США і Франції в Китай. Нерівноправні договори 1842-1844 рр. Економічні наслідки війни. Народні загоны опору в Гуандуні та інших провінціях. Загострення кризи маньчжурської імперії. Погіршення становища народних мас.

Друга опіумна війна та його наслідки. Перші спроби індустріалізації та його криза. Поділ Китаю між колоніальними державами. Повстання ікатуань. Соціально-економічна криза напередодні революції. Природні катаклізми. Учанське повстання. Повалення влади Цинів у інших провінціях. Приход до влади Юань Шикая. Утворення Нанкінського тимчасового уряду. Зречення Цінської династії та утворення республіки. Доба двовладдя. Диктатура Юань Шикая. Антиюаньшикаєвське повстання. Поразка революції.

Корея. Соціально-економічний розвиток та політичне становище Кореї у к. XV-XVI ст. Вплив конфуціанізму на державне управління. Васальна залежність від Китаю. Боротьба корейського народу проти японського нападу. Роль Лі Сун Сіна у війні. Корея у першій половині XVII ст., напад маньчжурів. Культура Кореї.

Японія. Швидкий розвиток промисловості у XVI ст. Вдосконалення техніки виробництва. Розвиток торгівельних зв'язків. Поширення вогнепальної зброї. Боротьба за об'єднання Японії. Одо Набудага, Тойотомі Хідейосі, Ієясу Токугава. Режим Токугава у XVII ст. Японія при сьогунах. Ізоляція держави від зовнішнього світу. Влада даїме. Поява цехів та гільдій. Розиток самурайства. Вплив режиму Токугава на затримку розпаду феодальних відносин.

Соціально-економічне становище Японії у XVIII ст. Зростання мануфактур. Масовий вихід селян у міста і дальший розвиток міст. Селянські і міські повстання. Опозиція уряду з боку буржуазії і частини дворянства. Проникнення капіталістичних держав у Японію. Командор Перрі. Відкриття Японії. Російсько-японські відносини. Буржуазна революція, скасування сьогунату. Буржуазні перетворення. Аграрна реформа. Культура Японії.

Тема 3. Країни Західної Азії у новий час.

Іран. Сильна тюрксько-перська централізована деспотична держава, яка довгий час домінувала в Середній і Західній Азії. Внутрішня та зовнішня політика Сефевідів. Правління Тахмаспа I. Тривала війна з Османською імперією. Роль кизилбашських племен. Народні повстання в Гіляне та Тербізе. Досягнення Ірану найвищого розквіту економіки і культури при Аббасе I (1567-1629). Модернізація армії та завоювання ряд країн. Реформа адміністрації та земельних відносин. Міста, торгівля та ремісництво. Створення найбільшої ісламської (шиїтської) спрямованості. Визвольні повстання підкорених народів. Поява перших колоністів у Перському затоці. Боротьба колонізаторів за сфери впливу. Іран в міжнародних відносинах. Повстання бабідів. Реформи мірзи Тагі-хана. Перетворення Ірану у напівколонію. Посилення російських та британських позицій. Суспільні рухи та спроби реформ. Пробудження національної самосвідомості. Початок революції. Перший меджліс та прийняття Конституції 1907 року. Англо-руська згода 1907 року. Загострення боротьби у 1908 року та реакційний переворот Мухамеда Алі-шаха. Тебризьке повстання 1908-1909 рр. Повалення режиму Мухамеда Алі-шаха. Другий меджліс Наслідки та значення революції 1905-1911 рр

Османська імперія Створення світової держави (1453 – 1571). Сулейман Кануни. Турки-османи в Північному Причорномор'ї. Занепад і розгром генуезьких колоній у Криму. Підкорення кримських татар. Відносини з Росією. Армія. Успішні завоювання. Суспільно-політичний лад і економічний розвиток Османської імперії. Класична східна деспотія з високорозвиненим адміністративно-бюрократичним апаратом. Безперечна влада султана-халіфа, суровий розподіл цивільної, військової та судової влади, тверда вертикаль виконавчої влади, принцип мерітократії, найсуворіша ієрархія чиновництва, налагоджена податкова система. Причини занепаду військової системи. Національно-визвольні війни балканських народів. Внутрішньополітична криза. Реформи Кйонрюло. Реформи Селіма III. і причини їх невдач. Рух ваххабітів. Активізація колоніальної політики. Російсько-турецька війна. Правління Махмуда II. Скасування військово-ленної системи. Національно-визвольні повстання балканських народів. Кримська війна та парижський мирний договір. Правління Абдул Азіза та Абдул Хаміда II. Народні повстання у дрю пол XIX ст. Виникнення младотурецького руху. Революція 1908 року. Реакційний заколот 1909 р. Внутрішня політика младотурок. Балканські війни.

Арабські держави під владою Османської імперії. Соціально-економічний лад арабських народів. Боротьба Єгипетського народу проти французьких окупантів. Туреччина і англо-французька боротьба за Єгипет. Мамлюки. Реформи Мухаммед Алі. Результати Мухаммед Алі з султанською Тураччиною. «Єгипетська криза». Закабалення Єгипту. Антифеодальна і антитурецька боротьба в Сирії, Лівані та Іраку в XVII- XVIII ст. Втручання Англії і Франції у справи Лівану. Колоніальна експансія Франції в Північній Африці. Повстання алжирського народу під проводом Абд-аль-Кадіра. Туніс і Марокко. Розвиток арабської культури. Правління Аббаса-паші. Посилення впливу Англії на Єгипет. Правління в Тунісі бея Мухаммеда. Посилення економічного загарбання Тунісу. Іспансько-марокканська війна. Початок англо-іранцузької боротьби за Марокко. Саїд-паша – правитель Єгипту. Посилення проникнення Франції в Єгипет. Друзько-маронітська різанина арабів. Французькі

війська в Лівані. Затвердження «Органічного статусу Лівану». Держава Конго. Народи та держави Західного Судану.

Тема 4. Країни Південної Азії у новий час.

Індія. Вторгнення в Індію Бабура. Заснування держави Великих Моголів. Управління держави Великих Моголів. Економічне становище держави у XVI-XVII ст. Розвиток міст. Ремісництво. Види землекористування. Становище селян. Антифеодальні рухи. Течії бхакті, магди та рошанітів. Реформи Акбара. Обмеження прав джагірдарів. Завоювання Джагангіра та Шах-Джагана. Проникнення європейських торговельних компаній в Індію. Культура Могольської Індії у XVI-XVII ст. Будівництво Тадж Магала. Особливості панування англійців в Індії. Місто Новий Делі. Перетворення суспільно-моральних цінностей на англійський лад. Економічна криза. Рам Мохам Рая. Земельно-податкова система. Народні повстання. Англо-сикхські війни і анексія Пенджабу. Раджіт Сінгх та Дост Мухаммед. Повстання сіпаїв. Англійські реформи після національного повстання. Ліквідація Ост-Індської компанії. Адміністративні перетворення. Розквіт національних рухів у 80-х роках. Виникнення перших політичних організацій. Діяльність ІНК та арабської ліги. Лорд Керзон. Поділ та відновлення незалежності Бенгалії. Посилення політичної боротьби за незалежність.

В'єтнам. Економічне та політичне становище. Розпад сільської общини. Міста, торгівля, грошові відносини. Торгівельні зв'язки. Селянські повстання. Чан Као. Послаблення центральної влади. Держави Нгюєнів, Чиней та Мак у XVII ст. Династія Лі. Держава Даньчуанг. Міжусобна війна. Культура В'єтнаму.

Народи Індонезії. Занепад Маджапахітської імперії. Нерівномірний розвиток князівств на островах Індонезії. Міжусобні війни. Виникнення мусульманських князівств. Держави Бантан та Аче на островах Яви та Суматри. Розвиток Бантана у XVI ст. Розповсюдження товарно-грошових відносин та розпад сільських общин. Роль Бантана як торговельного центра. Поява перших європейських купців на чолі з Корнеліус Хуттманом. Прикріплення позицій Ост Індської компанії на островах Індонезії. Нідерландські колонії. Бавтавія. Ліквідація голландської ост-індської компанії. Завоювання Індонезії англійцями. Реформи Раффлза на Яві. Відовлення голландського панування. Народне повстання на острові Ява на чолі з Діпо Негоро. Система примусових культур. Загарбання англійцями північної частини острова Калімантан. Підкорення острова Лабуан. Початок скасування рабства в Індонезії. Криза системи примусових культур. Аграрні закони 70-их років. «Цукровий закон». Індонезія на початку XX століття.

Індокитай. Загальна характеристика соціально-економічного розвитку країн Індокитайського простору. Англо – Бірманська війна. Загарбання нижньої Бірми. Реформи короля Міндона. Нерівноправні договори. Сіамська феодальна держава. Початок перетворення Сіаму у напівколонію. Феодальні держави Лаосу. Початок французького правління. Камбоджа. Війни з Сіамом і Дайв'єтом. Правління Анг Дуонга. Встановлення французького протекторату. Феодальні держави Нгуєнів і Чінів у В'єтнамі. Повстання тайшон. Реформи Жя Лаунга. Відносини з Китаєм та іншими сусідніми державами. Загарбання південного та центрального В'єтнаму французами. Утворення Індокитайської унії.

Тема 5. Країни Центральної Азії у новий час.

Монголія. Відсталість кочового народу. Боротьба Даян хана проти феодальної роздрібленості та об'єднання Монголії. Відносини з Мінською імперією. Торгівельні зв'язки з Китаєм. Повстання проти централізації. Спроби Алтан хана на об'єднання монголів. Зовнішня політика. Поширення ламаїзму. Причини популярності нової релігії. Поява назви „далай-лама”. Лігдан-хан. Напад маньчжур та сформування Джунгарського ханства. Імператор Абахай. Внутрішнє і міжнародне становище Монголії у XVII - XVIII ст. Джунгарське ханство. Підкорення Халхи маньчжурами. Боротьба монгольського народу проти поневолювачів. Антиманьчурські виступи біля Кукунору. Мирний договір Цінів з Джунгарією. Втеча Амурсана із Джунгарії. Повстання 1755-1758 рр. Підкорення Кашгарії. Зв'язки Монголії з Росією. Встановлення в Монголії маньчурської системи управління. Соціально-економічні і політичні зміни.

Афганістан. Соціально-економічний лад Дурранійської держави. Розвиток міст, ремісництва, торгівлі. Завойовницькі походи Ахмед-шаха. Вторгнення в Індію. Боротьба підкорених народів. Розпад Дурранійської держави. Поява англійців в Афганістані. Місія Ельфінстона. Проголошення Дост Мухаммеда еміром. Прибуття в Кабул російської місії. Народне повстання в Кабулі. Вигнання англійських загарбників з Афганістану. Приєднання Кандагара та Герату. Англо-афганські війни. Дурраунський договір. Російсько-англійський договір. Поділ сфер впливу.

Тема 6. Країни Африки у новий час.

Тропічна Африка. Вплив работоргівлі і колоніальних війн на становище африканських держав. Англійські і Французькі завоювання в Західній Африці. Становище Капської колонії. Повстання в Анголі проти португальських колонізаторів. Повстання голландців проти влади Ост-Індської компанії. Внутрішнє становище в країнах Західної Африки. Боротьба за подолання феодальної роздрібленості. Мозамбік. Занзібар. Ефіопія. Лагос. Англійські і Французькі завоювання в Західній Африці. Внутрішнє становище в країнах Західної Африки. Боротьба за подолання феодальної роздрібленості. Повстання під проводом Османа дан Фодію. Загарбницькі війни Англії проти держави Ашанті. Початок європейської колонізації у Південній Африці. Просування бурів на північ. Мозамбік. Загарбання Капської колонії. Утворення союзу зулуських племен. Діяльність Чакі і визвольна боротьба пвд проводом Дінгаана та Мошеша. Занзібар. Ефіопія. Лагос. Складення республік Трансвааль та Оранжева. Англо-бурська війна.

Тема 7. Країни Латинської Америки у новий час.

Тема 8. Основні тенденції розвитку країн Азії та Африки у 1918–1945 рр.

Японія та Корея у 1918–1945 рр. Європейське домінування. Роль західноєвропейських країн і США в Азії та Африці. Основні колоніальні імперії. Колонії. Напівколонії. Залежні країни. Вплив Першої світової війни на колонії та напівколонії. Паризька мирна конференція. Переділ колоній і сфер впливу. Політика колоніальних держав у країнах Азії та Африки. Методи колоніальної та напівколоніальної експлуатації. Економічна, політична та соціокультурна трансформація афро-азіатських країн. Антиколоніальний національно-визвольний рух. Афро-азіатські країни в роки Другої світової війни. Японська імперія в перші післявоєнні роки (1918-1923 рр.) Економічне і соціально-політичне становище. “Рисові бунти” 1918 р. Міжнародне становище і зовнішня політика. Японія на Вашингтонській конференції. Суперництво з Великобританією та США. Інтервенція в Росії. Нормалізація відносин із СРСР. Японія в 1923-1929 рр. Пожвавлення економічного розвитку. Раціоналізація і модернізація виробництва. Демократизація. Основні політичні партії. Правління уряду партії Кенсейкай (1924-1927 рр.). Соціальні реформи. Правління уряду партії Сейюкай (кабінет генерала Танака) (1927-1929 рр.). Утворення партії Мінсейто. Ліберально-демократична політика уряду партії Мінсейто (1929 р.). Японія в роки світової економічної кризи (1930-1933 рр.). Економічний спад. Пошуки шляхів виходу із кризи. Організація “Молоді офіцери”: програма і лозунги, тактика боротьби. Антиурядовий військовий заколот 1931 р. Політика уряду партії Сейюкай. Розширення ролі держави у сфері економіки. Активізація зовнішньої політики. Окупація Маньчжурії. Військовий путч “молодих офіцерів” у 1932 р., прихід до влади “надпартійного кабінету”. Японія у 1933-1941 рр. Соціально-економічний і політичний розвиток. Прискорення темпів економічного зростання. Мілітаризація всіх сфер суспільного життя. Парламентські вибори 20 лютого 1936 р. Перемога ліберально-демократичних партій. Військовий путч “молодих офіцерів” 26 лютого 1936 р. Парламентські вибори 30 квітня 1937 р. Перемога ліберально-демократичних партій. Політика “надпартійних урядів”. Агресивна зовнішня політика. Війна в Китаї. Європейська війна 1939-1940 рр. і політика Японії. Зближення з Німеччиною та Італією. Загострення протиріч з Великою Британією та США. Підготовка до широкомасштабної війни. Саморозпуск політичних партій і профспілок улітку 1940 р. Створення Асоціації допомоги трону. Ідея створення “великої східної сфери співпроцвітання”. Корея у складі Японської імперії. Колоніальна політика Японії в Кореї. Генерал-губернаторство Чосон. Запровадження “культурного управління”. Національно-визвольний рух. Швидкі темпи соціально-економічного розвитку.

Китай у 1918-1945 рр. Піднесення національно-демократичного руху в 1918 - 1924 рр. Соціально- економічне і політичне становище. Політична роздробленість країни. Мілітаристські режими. Політика центрального пекінського уряду. Патріотичний “Рух 4 травня” 1919 р. Утворення Комуністичної партії Китаю (КПК) 1921 р. “Рух за нову культуру”. Створення Кантонського революційного уряду Сунь Ясена (1923 р.) Реорганізація Гоміньдану. Зближення із СРСР і союз із КПК. Курс на об’єднання Китаю. Нове трактування “трьох народних принципів” Сунь Ясена. Організація єдиного фронту Гоміньдану і КПК (початок 1924 р.). Підготовка до Північного походу. Роль СРСР. Відносини між Гоміньданом і КПК. Смерть Сунь Ясена у березні 1925 р. Національно-демократична революція 1925 - 1927 рр. Розстановка суспільно- політичних сил у країні на початку 1925 р. “Рух 30 травня”. Північний похід Національно-революційної армії (липень 1926 - квітень 1927 рр.). Взяття Шанхая і Нанкіна. Загострення протиріч усередині єдиного фронту. Формування уряду Чан Кайши в Нанкіні. Розпад єдиного фронту. Збройні сутички між комуністами і гоміньданівцями. Початок громадянської війни між ними. Китайська республіка (1927-1937 рр.) Становлення гомінданівського режиму. Державний устрій. Монополія партії Гоміньдан на владу. Внутрішня і зовнішня політика. Громадянська війна під проводом КПК проти гомінданівського режиму. Захоплення Японією Маньчжурії у 1931 р. Китайська Радянська Республіка на півдні Китаю. Поразка КПК і “Великий похід” Народно-визвольної армії Китаю в Північно- Західний Китай. Національно-визвольна війна китайського народу проти японських загарбників (1937- 1945рр.). Китайська республіка і Особливий район Китаю. Японська окупація приморських територій Китаю. Колабораціоністський “національний уряд” Ван Цзинвєя.

Британська Індія у 1918 - 1945 рр.

Індія у 1918 - 1922 рр. Соціально-економічне і політичне становище. Закон про управління Індією 1919 р. (реформи Монтегю - Челмсфорда). Закон Роулетта про антиурядову діяльність 1919 р. Піднесення національно-визвольного руху. М.К. Ганді і реорганізація Індійського національного конгресу (ІНК). Суспільно-політичні та філософсько-етичні погляди Ганді. Індія в 1920-х рр. Прискорення темпів економічного розвитку. Суспільно- політичне життя. Ідейно-політична еволюція Індійського національного конгресу. Основні течії в ІНК. Політика британської колоніальної адміністрації. Комісія Дж.О. Саймона (1928 р.). Комісія М. Неру (1928 р.). Радикалізація ІНК. З’їзд ІНК в Лахорі (грудень 1929 р.). Індія в 1930-х рр. Піднесення національно-визвольного руху на початку 30-х рр. Стратегія і тактика Конгресу в нових умовах. Суспільно-політична діяльність М.К. Ганді. Мусульманська Ліга. Конференція “круглого столу” (листопад 1930 р. - вересень 1931 р.), відновлення кампанії громадянської непокорі. Індія в середині і другій половині 30-х рр. Економічна і політична стабілізація. Зміна тактики ІНК. Курс на парламентські методи боротьби. Розкол ІНК. Діяльність Мусульманської Ліги. Закон про управління Індією (Конституція 1935 р.), його обмеженість. Запровадження “провінційної автономії” 1 квітня 1937 р. Вибори до місцевих органів самоврядування. Загострення протиріч між ІНК і Мусульманською Лігою. Ідея “двох націй”. Радикалізація ІНК наприкінці 30-х рр. Дж. Неру. С.Ч. Бос. Британська Індія в роки Другої світової війни. Оголошення Індії воюючою стороною. Закон про оборону Індії (вересень 1939 р.). Курс Мусульманської Ліги на створення самостійної мусульманської держави - Пакистан (березень 1940 р.). Кампанія громадянської непокорі (жовтень 1940 р.). Активізація антибританської діяльності ІНК. Заборона ІНК у серпні 1942 р. проблема “індійського колабораціонізму”. Протистояння ІНК і Мусульманської Ліги. Політика Великої Британії стосовно Індії. Місія С. Кріппса в Індію. Переговори між британським урядом, ІНК і Мусульманською Лігою про деколонізацію Британської Індії (1944 р.). Культура Британської Індії в першій половині ХХ ст.

Країни Індокитайського півострова у складі Французької колоніальної імперії.

Утворення Індокитайського Союзу (1917). Політико-адміністративний статус різних його складових. Специфіка колоніальної політики Франції. Реформи початку 20-х рр. Лібералізація колоніального управління. Національно-визвольний рух, основні течії та партії у В’єтнамі. Вплив світової економічної кризи на Індокитайський Союз. Стабілізація економічного розвитку у другій половині 30-х рр. Вплив європейської війни 1939 - 1940 рр. на Індокитайський Союз. Капітуляція Франції та японська капітуляція Індокитаю. Період окупації. Створення Ліги

незалежності В'єтнаму (В'єт-мін). Проголошення японцями незалежності В'єтнаму, Лаосу і Камбоджі у березні 1945 р.

Туреччина у 1918 - 1945 рр. Крах Османської імперії. Економічне і політичне становище наприкінці 1918 р. - на початку 1919 р. Політика Заходу стосовно Османської імперії. Мудроське перемир'я (30 жовтня 1918 р.). Вступ англійських, французьких і грецьких військ на територію Анатолії, Східної Фракії та Ізміру (початок 1919 р.). Встановлення англо-французького контролю над султанським урядом. Кемалістська революція 1918-1923 рр. Піднесення національно-патріотичного руху турецького народу. Перші партизанські загони в Анатолії та "Товариство захисту прав". Конгрес місцевих "Товариств захисту прав" у м. Сивас (початок вересня 1919 р.). Створення загальнотурецького "Товариства захисту прав Анатолії та Румелії". Обрання Представницького комітету на чолі з генералом Мустафою Кемалем. Завдання кемалістів. Встановлення контролю над Східною Туреччиною. Вибори до загальнотурецьких Національних зборів наприкінці 1919 р. Перемога кемалістів. Прийняття Національними зборами Національної обітничі в січні 1920 р. Окупація Стамбула союзними військами 16 березня 1920 р. Розгін Національних зборів. Розрив кемалістів із султаном Мехмедом VI і султанським урядом. Скликання Великих національних зборів Туреччини (ВНЗТ) в Анкарі 23 квітня 1920 р. Створення уряду на чолі з М. Кемалем (3 травня 1920 р.). Двовладдя в країні. Політика уряду М. Кемалю. Формування регулярної армії. Укладення султанським урядом Севрського мирного договору з Антантою 10 серпня 1920 р. Тимчасова Конституція 20 січня 1921 р., прийнята ВНЗТ. Договір про дружбу і братство між РРФСР і кемалістським урядом 16 березня 1921 р. Перемога турецького народу в національно-визвольній війні. Закон ВНЗТ про скасування султанату (1 листопада 1922 р.). Саморозпуск ВНЗТ. Організація Народної партії на чолі з Кемалем. Проголошення Турецької республіки 29 жовтня 1923 р. Обрання М. Кемалю президентом. Лозаннська мирна конференція 20 листопада 1922 р. - 24 липня 1923 р. Міжнародне визнання незалежної Турецької республіки. Турецька республіка в 1923 - 1939 рр. Соціально-економічне, суспільно-політичне і міжнародне становище. Внутрішня і зовнішня політика кемалістів. Реформи державного устрою, законодавства, культури і побуту. Скасування халіфату. Відокремлення релігії від держави. Адміністративна реформа. Перша республіканська Конституція 20 квітня 1924 р. Авторитарна система управління з монополією Народно-республіканської партії на владу. Правова і судова реформи. Ідеологія ататюркізму. Економічна політика кемалістів. Аграрна реформа. Ліквідація режиму капітуляцій. Політика етатизму. Пожвавлення суспільно-політичного життя. Курдська проблема. Зовнішня політика. Смерть Ататюрка. Збереження авторитарного режиму. Туреччина в роки Другої світової війни. Політика нейтралітету. Оголошення війни Німеччині та Японії в лютому 1945 р. Культура, побут Турецької Республіки в першій половині ХХ ст.

Іран та Афганістан у 1918 -1945рр. Іран у 1918 - 1921 рр. Соціально-економічний і державно-політичний устрій. Вплив світових подій 1917 - 1918 рр. на Іран. Відносини з Англією та Росією. Вступ англійських військ на територію Ірану на початку 1918 р. Прихід до влади проанглійського уряду Вогус-ед-Доуле в серпні 1918 р. Англо-іранська угода 9 серпня 1919 р. та встановлення британського протекторату над Іраном. Демократичний і національно-визвольний рух в Іранському Азербайджані 1920 - 1921 рр. Гілянська республіка 1920 р. Державний переворот 21 лютого 1921 р. політика уряду Зія-ед-Діна Табатабаї. Ірано-радянський договір 26 лютого 1921 р. Державний переворот у травні 1921 р. Уряд Кавам-ес-Салтане. Виведення англійських військ з Ірану. Встановлення радянської влади в Азербайджані, Вірменії та Грузії. Ліворадикальний рух у Гіляні та Хорасані (весна-осінь 1921 р.). Іран у 1920 - 1930-х рр.Зміцнення влади Реза-хана у 1921 - 1925 рр. Посилення центральної влади. Повалення Каджарів і відновлення влади нової династії Пехлеві. Проголошення Реза-хана спадковим шахом Ірану (грудень 1925 р.). Внутрішня і зовнішня політика Ірану. Модернізація країни. Боротьба проти ісламського фундаменталізму.

Іран у роки Другої світової війни. Політика нейтралітету в європейській війні 1939 -1941 рр. Англо-радянська окупація Ірану 25 серпня 1941 р. Зречення Реза-шаха від влади на користь Мохаммеда Реза 16 вересня 1941 р. Договір про союз між СРСР, Великою Британією та Іраном 29 січня 1942 р. Соціально-економічне і політичне становище в Ірані. Культура Ірану першої

половини ХХ ст.

Афганістан у 1918 - 1921 рр. Проанглійський режим еміра Хабібুলли (1901 - 1919). Вплив подій 1918 - 1919 рр. у Британській Індії, революції 1917 р. і громадянської війни в Росії на Афганістан. Боротьба староафганців в младафганців щодо шляхів подальшого розвитку країни. Прихід до влади еміра Аманулли внаслідок дворцевого перевороту в Кабулі у лютому 1919 р. Загострення англо-афганських відносин. Третя англо-афганська війна (травень-червень 1919 р.). Англо-афганський мирний договір 8 серпня 1919 р. Визнання Англією повної політичної незалежності Афганістану. Афганістан у 1921 - 1929 рр. Реформи короля Аманулли. Перша Конституція Афганістану 1923 р. Загострення суспільно-політичної боротьби в країні. Ісламський фундаменталізм. Похід на Кабул 1928 р. Повалення короля Аманулли. Контрреформи нового еміра Хабібুলли Газі. Прихід до влади Мухаммеда Надіра (жовтень 1929 р.) Афганістан у 1929 - 1939 рр. Проголошення Мухаммеда Надіра падишахом. Його модернізаційні реформи. Пробританська зовнішньополітична орієнтація. Боротьба за владу в країні. Вбивство Надір-шаха в листопаді 1933 р. Новий шах Мухаммад Захір. Економічний розвиток в умовах відносної політичної стабільності. Афганістан у роки Другої світової війни. Політика нейтралітету. Англо- радянська окупація Афганістану у жовтні 1941 р.

Країни Близького Сходу (Ліван, Сирія, Трансйорданія, Палестина) у 1918 -1945рр.

Сирія та Ліван у перші післявоєнні роки (1918 - 1920 рр.). Етнічний і релігійний склад населення. Соціально-економічне становище. Евакуація турецьких військ у жовтні 1918 р. Окупація Сирії англійськими військами, а Лівану - французькими. Паризька мирна конференція. Англо-французька угода 15 вересня 1919 р. про перехід Сирії та Лівану під протекторат Франції. Конференція країн Антанти в Сан-Ремо (квітень 1920 р.). Надання Франції мандату на тимчасове управління Сирією та Ліваном. Піднесення арабського національного руху. Невдала спроба Фейсала аль-Хашімі утворення незалежної держави "Велика Сирія" у складі Сирії, Палестини і Трансйорданії (травень - липень 1920 р.). Утворення держави "Великий Ліван" під протекторатом Франції у вересні 1920 р. Сирія та Ліван у 1920-х рр. Режим прямого колоніального управління 1920 - 1926 рр. Національно-визвольне повстання в Сирії 1925 - 1927 рр. Проголошення Ліванської республіки (1926 р.). Запровадження конституційного правління в Лівані у 1928 р. Перемога сирійських націоналістів (Народна партія) на виборах до Установчих зборів 24 квітня 1928 р. Збереження мандатного режиму. Успішний економічний розвиток Сирії та Лівану. Зміцнення позицій французького капіталу.

Сирія та Ліван у 1930-х рр. Економічна криза початку 30-х рр. Посилення антифранцузьких настроїв. Конституція Сирії 1930 р. Конституція Лівану 1934 р. Франко-сирійська і франко-ліванська угоди 1936 р. Збереження мандатної системи. Політика національного уряду Сирії 1936 - 1939 рр. Деяка демократизація суспільно- політичного життя. Пожвавлення економічного розвитку. Відмова французького парламенту ратифікувати угоди 1936 р. Сирія та Ліван у роки Другої світової війни. Збереження статусу підмандатної території Франції. Проголошення незалежності Сирії у вересні 1941 р. і Лівану у листопаді 1941 р. Проблема взаємовідносин із Францією. Зміцнення позицій націоналістів наприкінці війни.

Трансйорданія. Окупація Йорданії англійськими військами. Утворення Трансйорданського емірату під протекторатом Великої Британії. Відновлення влади еміра Абдалли аль-Хашімі. Соціально-економічне і політичне становище в еміраті. Боротьба за централізацію. Боротьба проти Саудидів. Визнання Англією незалежності Трансйорданського емірату в травні 1923 р. Заснування Народної партії на чолі з еміром Абдаллою. Англо-трансйорданський договір 1928 р. Перша Конституція Трансйорданії (квітень 1928 р.). Спад антибританського руху. Соціально-економічний і політичний розвиток Трансйорданії в 1930-х р. Участь Трансйорданії у Другій світовій війні.

Палестина. Окупація Палестини англійськими військами. Конференція країн Антанти в Сан-Ремо (квітень 1920 р.). Надання Великій Британії мандату на управління Палестиною. Плани єврейської сіоністської організації щодо Палестини. Політика Великої Британії в Палестині. Палестинський національний рух. Арабський палестинський конгрес та його політика. Сіоністська колонізація Палестини та її наслідки. Арабо-єврейські протиріччя.

Арабське повстання 1936 - 1939 рр. Ідея поділу Палестини на дві держави. Політика Англії. Палестина в роки Другої світової війни.

Країни Північної Африки (Єгипет, Лівія, Туніс, Алжир). Тропічна та Південна Африка у 1918 -1945рр. Єгипет під британським протекторатом (1918 - 1922 рр.). Становище Єгипту після закінчення Першої світової війни. Проект Конституції Єгипту (1919 р.), який передбачав надання Єгипту автономії. Вимога єгипетських націоналістів визнання повної незалежності країни. Єгипетська делегація на Паризькій мирній конференції (1918 р.). Виникнення партії Вафд, її програма (листопад 1918 р.). Саад Заглул-паша. Антибританські виступи навесні 1919 р. Відмова британського уряду від протекторату над Єгиптом, визнання його політичної незалежності (1922 р.). Прийняття єгипетським султаном Фуадом I титулу короля. Англо-єгипетський договір 1922 р. Конституція 1923 р. Проголошення незалежності.

Єгипет у 1920-х рр. Перші парламентські вибори наприкінці 1923 р. і перемога вафдистів. Політика уряду Саада Заглула (1924 р.). Загострення протиріч щодо Судану, виведення із Судану єгипетських військ. Економічне піднесення 1924 - 1929 рр. Другий вафдистський кабінет (1928 р.). Політична криза 1929 р. Єгипет у 1930-х рр. Економічна криза 1930 р. Активізація суспільно- політичного життя в умовах політичної нестабільності. Авторитарний режим прем'єр- міністра Ізмаїла Сідкі (1930 - 1933 рр.). Масові маніфестації, погроми 1930, 1935 рр. Зусилля британського уряду щодо врегулювання становища в Єгипті. Відновлення Конституції 1923 р. (грудень 1935 р.). Вибори до парламенту в травні 1936 р. і перемога вафдистів. Кабінет Мустафи Неххаса (1936 - 1937 рр.). Тактична боротьба і стратегічне співробітництво з Великою Британією. Англо-єгипетський договір 1936 р. Поразка Вафд на виборах 1938 р. Завершення ліберальної епохи. Посилення ісламістських і профашистських настроїв. "Брати-мусульмани" (1929 - 1940 рр.). Єгипет у роки Другої світової війни. Запровадження військового стану. Проголошення політики нейтралітету. Пробританська орієнтація. Військові дії 1940 - 1942 рр. на території Єгипту. Оголошення війни Німеччині в лютому 1945 р.

Лівія. Сенуситський емірат в Кіренаїці на чолі з лідером сенуситів М. Ірисом. Триполітанська республіка на чолі з Комітетом реформи в Західній Лівії. Політика італійських колонізаторів. Прихід до влади в Італії Б. Мусоліні (1922 р.), поновлення воєнних дій проти сенуситів у Лівії (1923 - 1931 рр.). "Замирення" Лівії на початку 1930-х рр. Воєнні дії на території Лівії в 1940 - 1942 рр. Англо-французька окупація Лівії.

Туніс. Колоніальний статус Тунісу. Піднесення антифранцузької національно-визвольної боротьби наприкінці Першої світової війни. Діяльність туніських націоналістів. Створення Ліберально-конституційної партії "Дустур" (1920 р.), її програма. Економічна і політична стабілізація 20-х рр. Економічна криза 1930 - 1933 рр. Нове піднесення національно-визвольного руху. Хабіб Бургіба та утворення партії "Новий Дустур" (1934 р.). Народний фронт у Тунісі (1936 - 1937 рр.). Туніс у роки Другої світової війни.

Алжир. Політика французьких колоніальних властей у перші повоєнні роки. Реформи 1918 - 1919 рр. рух еміра Халіфа. Ліквідація "тубільного кодексу" (1927 р.). Автономістські настрої європейців Алжиру. Виникнення національно-буржуазних організацій. Федерація мусульманських обранців (1927 р.). Асоціація улемів- реформаторів (1931 р.). Народний фронт і проблема Алжиру. Мусульманський конгрес (1937 - 1938 рр.) - невдала спроба союзу лівих сил і мусульманських націоналістів. Створення Партії алжирського народу (березень 1937 р.). Алжир у роки Другої світової війни.

Тропічна Африка у 1918 - 1945 рр. Зміна політичної карти Африки в результаті поразки Німеччини та її союзників. Мандатна система. Колоніальна експлуатація і колоніальне управління в країнах Тропічної Африки. Послаблення традиційних інститутів африканського суспільства і роль трайбалізму в нових умовах. Особливості британського, французького, португальського і бельгійського колоніалізму в Тропічній Африці. Пряма і опосередкована системи управління. Плантаційне і фермерське господарство. Монокультурний характер сільського господарства. Торговельна експлуатація. Відхідництво. Урбанізація. Зародження національно-визвольного руху. Поява культурно-просвітницьких і суспільно-політичних організацій, їх роль у поширенні антиколоніальних ідей панарабізму, панісламізму і

панафриканізму. Панафриканський рух. Поява політичних партій. Південно-Африканський Союз у 1918 - 1945 рр. Створення самоврядного британського домініону Південно-Африканського Союзу (ПАС) (1910 р.). Партійно-політична система. Закон 1913 р. про обмеження права придбання землі. Антиколоніальний і соціальний характер боротьби. Африканський національний конгрес. Прихід до влади Націоналістичної партії у 1924 р. Запровадження режиму расової сегрегації. Розширення компетенції уряду ПАС згідно з Вестмінстерським статутом 1931 р. Акт про арбітраж у промисловості (1937 р.). Зростання профашистських настроїв африканців напередодні Другої світової війни. ПАС у роки Другої світової війни. Культура ПАС у першій половині ХХ ст.

Тема 9. Країни Азії та Африки після Другої світової війни: особливості розвитку.

Процес деколонізації після Другої світової війни, його роль у долі афро-азійських народів. Різниця в рівнях розвитку і політичній ситуації. Завдання досягнення незалежності та соціального прогресу. Основні етапи деколонізації. Поява молодих незалежних держав. Проблема вибору моделі розвитку в постколоніальний період. Вплив процесів вестернізації та модернізації на країни регіону (тенденції прийняття та відчуження), роль духовних (релігійних і культурних) чинників у формуванні національних ідеологій країн Сходу. „Холодна війна“ і країни Азії та Африки: військове, політичне та ідеологічне протистояння. Конфлікти в зоні „третього світу“: їх причини та наслідки. Роль ООН у розв'язанні конфліктів на Сході. Ліга арабських держав (ЛАД) та її роль в арабському світі. Бандунгська конференція 1955 р. „Рух неприєднання“, його роль та еволюція. Економічний обмін розвинутих капіталістичних країн з країнами Азії та Африки. Неоколоніалізм. Військово-політичне та економічне співробітництво країн Сходу з СРСР. Крах політики „партнерства“. Зміни в соціально-економічному і політичному розвитку регіонів «третього світу» у 70 - 90-х рр. ХХ ст. „Нові індустріальні країни“ Азії: причини економічного прориву та перспективи розвитку. Регіональні організації країн Сходу, їх роль у світовій економіці та політиці. Процеси конфліктогенності на Близькому Сході, країнах Південно-Східної Азії та Тропічної Африки після закінчення „холодної війни“. Дискусія про результати і перспективи розвитку країн „третього світу“. Відсталість економічного розвитку - глобальна проблема сучасності. Місце провідних країн Сходу в процесах глобалізації та регіональної інтеграції. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС), Союз співробітництва арабських держав Перської затоки (ССАДПЗ), Шанхайська організація співробітництва (ШОС), „група 5-ти країн“: Бразилія, Росія, Індія, Китай, ПАР (БРІКС) - регіональні міжнародні організації. Ісламський фактор і проблема ісламського фундаменталізму. „Ісламська Держава Іраку і Леванту“ та регіональна загроза.

Японія. Капітуляція Японії та заходи американських окупаційних адміністрацій Д. Макартура та М.Б. Ріджуея (1945 - 1952 рр.). Конституція 1947 р. Аграрна реформа 1946 - 1949 рр. і соціальне законодавство. Зовнішня політика Японії після Другої світової війни. Військово-стратегічні акції США на Далекому Сході. Сан-Франциський мирний договір 1951 р. Економічний злет Японії в 60-х - на початку 70-х рр. ХХ ст.: причини та наслідки. ЛДПЯ при владі. Світова енергетична криза 1973 - 1974 рр., пошук Японією „нової економічної моделі“. Відносини із Західною Європою та США, країнами АТР, Близького та Середнього Сходу, СРСР у 60 - 90-х рр. Рух за мир і заборону атомної зброї. Причини „перегрівання економіки“ Японії на початку 90-х рр. ХХ ст. та політична криза 1993 р., пов'язана з втратою ЛДПЯ парламентської більшості. Фінансово-економічна криза 1997 - 1998 рр. у Південно-Східній Азії та проблеми японського суспільства. Сутність антикризових заходів японських урядів І. Морі (2000 - 2001 рр.), Д. Коїдзумі (2001 - 2006 рр.), С. Абе (2006 - 2007 рр.), Я. Фукуда (2007 - 2008 рр.), Т. Асо (2008 - 2009 рр.) - ЛДПЯ; Ю. Хатоями (2009 - 2010 рр.), Н. Кана (2010 - 2011 рр.), Й. Нода (2011 - 2012 рр.) - ДемПЯ; С. Абе (з грудня 2012 р.) - ЛДПЯ. Наслідки землетрусу в Японії (березень 2011 р.), його вплив на погіршення ситуації в країні та АТР, а також на світову економічну кон'юнктуру. Зовнішньополітична діяльність Японії на межі ХХ - ХХІ ст. Нерівномірність розвитку японсько-російських стосунків, проблема „північних територій“. Японсько-українські відносини на сучасному етапі. Роль і місце Японії в економіці та політиці сучасного світу.

Республіка Корея та КНДР. Наслідки Другої світової війни для Кореї, її поділ. Утворення двох корейських держав: Республіки Корея та КНДР. Проблема єдності країни і протилежні позиції в цьому питанні СРСР та США. Корейська війна 1950 - 1953 рр. як протистояння Сходу і Заходу. Південна Корея після Другої світової війни. Проголошення Республіки Корея, аграрна реформа. Внутрішньополітичне становище після закінчення війни 1950 - 1953 рр. Республіка Корея в 60 - 70-ті рр. XX ст. Конституція 1972 р. і політичний устрій республіки. Повстання 1980 р. і прихід до влади Чон Ду Хвана. Зміна політичної ситуації в країні наприкінці 80-х рр. Політичний курс президента Ро Де У. Причини та підсумки швидкого економічного розвитку Південної Кореї в системі “нових індустріальних країн”. Республіка Корея на межі XX - XXI ст. Політичний курс президентів країни Но Му Хена (2003 - 2007 рр.) - Демократична партія тисячоліття; Лі Мен Бака (2008 - 2013 рр.) - Партія Великої країни; Пак Кин Хе (з 2013 р.) - партія Сенурі. Південнокорейський політичний скандал 2016 р. і розкол суспільства, звинувачення Пак Кин Хе в корупції. Імпічмент президента та призупинення її повноважень (за рішенням Конституційного суду РК від 10 березня 2017 р.). Відносини між Республікою Корея та КНДР на сучасному етапі. Північна Корея. Діяльність Кім Ир Сена (1948 - 1994 рр.) та його соціалістичний експеримент. „Чучхе“ - національна ідеологія КНДР. Радянсько-північнокорейські відносини у 70 - 80-х рр. XX ст. Кім Чен Ир (1994 - 2011 рр.). Початок нормалізації відносин КНДР і Республіки Кореї. Проблема об'єднання двох корейських республік. Внутрішньо- та зовнішньополітичний курс Кім Чен Ина (з 2011 р.). Політика ізоляції, міжнародні санкції. Ядерна програма КНДР: перспективи реалізації і можливі наслідки в регіональному і глобальному масштабі.

Китай. Китай після закінчення Другої світової війни. Загострення конфронтації між КПК і Гоміньданом. Громадянська війна 1946 - 1949 рр. та її наслідки. Утворення континентальної Китайської Народної Республіки (КНР) та Республіки Китай (на Тайвані). Проблема існування «двох Китаїв» (Тайванська проблема) - дестабілізуючий фактор в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. КНР у 1949 - 1957 рр.: проблема вибору шляху розвитку. “Відновлюючий період” (1949 - 1952 рр.). Перемога маоїстської лінії в керівництві КПК. Політика “Великого стрибка” (1958 - 1961 рр.) і роль Мао Цзедуна. “Період стабілізації” (1961 - 1965 рр.). Зовнішня політика Китаю в 50-х - 60-х рр. XX ст. “Культурна революція” 1966 - 1976 рр., встановлення в країні військово- бюрократичної диктатури. Боротьба за владу після смерті Мао Цзедуна. Розгром “банди чотирьох”. Радянсько-китайські відносини 60-х - 70-х рр. XX ст. ІХ з'їзд КПК. Відхід керівництва країни від маоїстської моделі побудови соціалізму. Курс “чотирьох модернізацій” та його сутність. Етапи та особливості реформ Ден Сяопіна (1979 - 1997 рр.). Вірність китайського керівництва “соціалістичному вибору” («соціалізм з китайською специфікою»). Проблеми внутрішньої політики та демократизації Китаю. Зовнішня політика КНР у 80-х - 90-х рр., врегулювання відносин з СРСР і США. Нормалізація відносин із країнам Південно-Східної Азії (АСЕАН), розширення зв'язків із Республікою Корея та Японією. Китайсько-українське співробітництво та його перспективи. Економічні досягнення і потенціал Китаю на початку XXI ст. Внутрішньо- та зовнішньополітичний курс Го Лів КНР Ху Цзіньтао (2003 - 2013 рр.) та Сі Цзіньпіна (з 2013 р.). Історичні рішення XIX з'їзду КПК (жовтень 2017 р.). Місце КНР в АТЕС, ШОС, БРІКС та ін. регіональних організаціях. Проблеми економічного зростання (КНР - перша економіка світу) і політичної свободи. Континентальний Китай і глобальні проблеми сучасності.

Індія. Політичне і соціально-економічне становище Індії після Другої світової війни. Піднесення національно-визвольного руху. Політика лейбористського уряду Великої Британії в індійському питанні 1945 - 1947 рр. „План Маунбеттена“ і утворення двох домініонів - Індійського Союзу і Пакистану (15 серпня 1947 р.). „Кашмірське питання“ та загострення відносин між Індією та Пакистаном. Індійсько-пакистанська війна 1948 - 1949 рр. Проблеми економічного розвитку Індії після отримання незалежності. Розстановка політичних сил у країні, роль ІНК. Діяльність Тимчасового уряду Дж. Неру. Конституція 1950 р. і проголошення Індії республікою. Реформи Неру (1950 - 1964 рр.): конгресистський “соціалізм” та концепція змішаної економіки. Аграрна реформа. Розвиток державного сектору в промисловості. “Курс Неру” у зовнішній політиці. Індійсько-пакистанський конфлікт 1965 р. і Ташкентська декларація.

Індо-китайські та індо-радянські відносини в 60-х рр. ХХ ст. Індо-пакистанська війна 1971 р. і утворення Ісламської Республіки Бангладеш. Внутрішнє та міжнародне становище Індії в 60-х - на початку 70-х рр. ХХ ст. Стиль і методи керівництва І. Ганді (1966 - 1977 рр.), реформи її уряду. Розмежування сил в ІНК. Розкол партії. Посилення діяльності опозиції. Погіршення економічного становища, політична криза в першій половині 70-х рр. Надзвичайний стан 1975 р. і його наслідки для соціально-політичного розвитку країни. Вибори 1977 р. і прихід до влади блоку Джаната парті (1977 - 1979 рр.). Спроби втілення в життя буржуазно-консервативної моделі розвитку. Розкол ІНК. Утворення ІНК (І). Парламентські вибори 1980 р., повернення до влади ІНК (І). Діяльність кабінетів І. Ганді (1980 - 1984 рр.) та Р. Ганді (1984 - 1989 рр.). Проблеми сепаратизму та екстремізму в індійському суспільстві. Індія в 90-х рр. ХХ ст. - 10-х рр. ХХІ ст. Економічні реформи конгресистських урядів Н. Рао і К. Гуджрала (1991 - 1998 рр.), пов'язані з активним переходом індійської економіки до ринкових механізмів управління. Прихід до влади опозиційної до ІНК Бхаратія Джаната парті (БДП) (1998 р.). Політика урядів А.Б. Ваджпаї (1998 - 2004 рр.). Комуналізм БДП та його наслідки. Ідейно-політична еволюція ІНК наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст., його програма соціально-економічних перетворень (лібералізація економіки, інтеграція Індії в глобальну систему економічних відносин). Перемога ІНК на парламентських виборах 2004 р. Діяльність урядів М. Сінгха (2004 - 2014 рр.) - ІНК та Н. Моді (з 2013 р.) - БДП. Проблеми соціальної стабільності та національної єдності країни на сучасному етапі. Республіка Індія в сучасній світовій економіці і системі міжнародних відносин. БРІКС та економічний потенціал Індії.

Країни Південно-Східної Азії (В'єтнам, Лаос, Камбоджа, Філіппіни). В'єтнам. Серпнева революція 1945 р. і утворення Демократичної Республіки В'єтнам (ДРВ). Франко-в'єтнамські переговори і угоди. Агресія Франції проти ДРВ (1946 - 1954 рр.). Хо Ши Мін. Боротьба в'єтнамського народу проти колонізаторів. Розкол В'єтнаму і втручання США. Соціально-економічні перетворення в ДРВ у 50 - 60-х рр. Боротьба з американською агресією в Північному В'єтнамі 1964 - 1975 рр. В'єтнамсько-радянські відносини. Утворення Соціалістичної Республіки В'єтнам (СРВ) у 1976 р. Економічні реформи 80 - 90-х рр. ХХ ст. у В'єтнамі та їхні результати. Сучасний В'єтнам і проблеми глобалізації. Лаос. Боротьба лаоського народу проти французьких колонізаторів (1945 - 1975 рр.). Громадянська війна і втручання США. Проголошення Лаоської Народно-Демократичної Республіки. Соціалістичні експерименти у внутрішній політиці ЛНДР до 90-х рр. ХХ ст. Перехід до ринкової економіки на межі ХХ - ХХІ ст. Камбоджа. Деколонізація Камбоджі та перші кроки на шляху незалежності. Внутрішня і зовнішня політика в 60 - 70-х рр. ХХ ст. Переворот генерала Лон Нола і позиція США. Партизанська боротьба і режим "червоних кхмерів" (1975 - 1979 рр.). Пол Пот. Кампучійсько-в'єтнамський конфлікт. Роль ООН і країн Південно-Східної Азії у розв'язанні кампучійського вузла. Реставрація монархії у 1993 р. Король Нородом Сіанук та його політика (1993 - 2004 рр.). Королівство Камбоджа на сучасному етапі. Нородом Сіаноні (з 2004 р.)

Індонезія. Вигнання японських окупантів і проголошення Республіки Індонезія у серпні 1945 р. Англо-голландська інтервенція 1946 - 1949 рр. А. Сукарно та його теорія "індонезійського соціалізму". Періодизація політичного розвитку країни: період "парламентської демократії" (1950 - 1957 рр.) і "керованої демократії" (1957 - 1965 рр.). Комуністична партія Індонезії. Заколот "30 вересня" 1965 р. Придушення заколоту, прихід до влади генерала Сухарто. Теорія "нового порядку". Мархаенізм і "панча сила" - національна ідеологія держави. Економічний розвиток Індонезії в 70 - 80-х рр., причини "економічного дива". Регіональна організація АСЕАН і роль в ній Індонезії. Політична криза 1998 р., відставка М. Сухарто. Спроби проведення демократичних реформ наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст. Президент М. Сукарнопутрі (2001 - 2004 рр.). Посилення позицій ісламських фундаменталістів і боротьба з ними владних структур. Вирішення проблеми Східного Тімору (2002 р.). Політичний курс президентів С.Б. Юдхойоно (2004 - 2014 рр.) - Демократична партія; Д. Відодо (з 2014 р.) - Демократична партія боротьби Індонезії. Стосунки Індонезії з "новими індустріальними країнами", її роль у процесах глобалізації та регіональної інтеграції. Перспективи розвитку в ХХІ ст.

Туреччина. Турецька Республіка у перші післявоєнні роки (1945 - 1950 рр.). Внутрішня і

зовнішня політика правлячої Народно-республіканської партії. „План Маршалла“, „доктрина Трумена“, вступ до НАТО як прояви проамериканської політики урядів Туреччини. Демократична партія при владі (1950- 1960 рр.), економічна і внутрішньополітична криза в турецькому суспільстві в 1958 - 1960 рр. Військовий переворот 1960 р. Туреччина в період Другої республіки (1960 - 1980 рр.). Конституція 1961 р. Складність і суперечливість економічного і політичного розвитку в 60-х - 70-х рр. ХХ ст. Туреччина в роки авторитарного військового режиму (1980 - 1983 рр.) та “обмеженої демократії” (1983 - 1989 рр.). Військовий переворот 1980 р. Конституція 1982 р. Політика уряду С. Деміреля. Економічна стратегія Т. Озала. Курс на європейську інтеграцію. Турецька Республіка на межі ХХ - ХХІ ст. Політика кабінетів С. Деміреля і Т. Чиллер (Партія правильного шляху). Посилення позицій ісламістів. Успіх проісламської Партії благоденства на чолі з Н. Ербаканом. Економічна стратегія і зовнішньополітичні орієнтири Туреччини наприкінці 90-х рр. ХХ - на початку ХХІ ст. Діяльність урядів Бюлента Еджевіта (1999 - 2002 рр.), Абдулли Гюля (2002 - 2003 рр.), Реджепа Тайіпа Ердогана (2003 - 2014 рр.), Ахмета Давутоглу (2014 - 2016 рр.), Біналі Йилдирима (з 2016 р.). Політичний курс президента А. Гюля (2007 - 2014 рр.). Президентські вибори 10 серпня 2014 р. Політичний курс президента Реджепа Тайіпа Ердогана (з 2014 р.) („Партія справедливості і розвитку“). Доля ісламу та ісламізму в Туреччині на сучасному етапі. Спроба державного перевороту в Турецькій республіці 15-16 липня 2016 р., її наслідки (репресії режиму Р.Т. Ердогана, посилення президентської влади, жорсткий антизахідний курс держави). Позиція Туреччини в сирійському конфлікті. „Курдська проблема“ на сучасному етапі.

Іран. Соціально-економічне і політичне становище країни наприкінці Другої світової війни. Діяльність урядів А. Кавама-ес-Салтане (1946 - 1947 рр.) і М. Мосаддика (1950 - 1953 рр.). Військовий переворот генерала Захеді. Політична криза. Економічний і соціально-політичний розвиток Ірану в 60-х - першій половині 70-х рр. ХХ ст. “Біла революція”: її сутність і наслідки. Загострення внутрішніх протиріч у країні. Криза шахського режиму. Народні виступи восени 1978 р. Причини, характер, основні етапи ісламської революції 1978 - 1979 рр. Роль в її подіях шіїтського духовництва. Аятолла Р.М. Хомейні. Проголошення Ісламської Республіки Іран (ІРІ). Конституція 1979 р. Внутрішня і зовнішня політика ІРІ. Ірано-іракська війна 1980 - 1988 рр.: причини, хід і наслідки. Курс на часткову “дехомейнізацію” після 1989 р. Боротьба ортодоксів і реформаторів в Ірані у 90-х рр. ХХ ст. - на початку ХХІ ст. Внутрішній розвиток і зовнішня політика держави за президентства М. Ахмадінежада (2005 - 2013 рр.). Президентські вибори 3 серпня 2013 р. Внутрішньо- та зовнішньополітичний курс Хасана Роухані. Доля „ядерної програми“ Ірану. Зняття частини міжнародних санкцій і перспективи економічного розвитку Ірану в 10-х рр. ХХІ ст. Основні проблеми сучасного Ірану. Позиція в сирійському конфлікті. „Курдське питання“ на сучасному етапі.

Афганістан. Загальна характеристика економічного і політичного розвитку Афганістану після Другої світової війни. Повалення монархії в 1973 р. і проголошення Афганістану республікою. Політика уряду М. Дауда (1973 - 1978 рр.). Квітневі події 1978 р., їх сутність і наслідки. Створення Демократичної республіки Афганістан (ДРА). Фракційна боротьба в Народно-демократичній партії Афганістану (НДПА). Диктатура Х. Аміна. Введення радянських військ до Афганістану та ескалація внутрішніх протиріч. Загострення ситуації в регіоні. Політика кабінету М. Наджибулли. Радянська та американська позиції в “афганському питанні” до початку 90-х рр. ХХ ст. Радянсько- американська угода про припинення допомоги афганському уряду та опозиції. Усунення від влади президента М. Наджибулли в квітні 1992 р. Прихід до влади моджахедів. Проголошення Ісламської республіки Афганістан (1992 - 1996 рр.) Продовження громадянської війни. Рух “Талібан”: його характер і сутність. Встановлення контролю талібів над більшістю територій Афганістану. Ісламський емірат Афганістан (1996 - 2001 рр.). Теократичний характер режиму талібів. Ісламський фундаменталізм у дії. Економічний занепад країни. Міжнародне становище. Антитерористична воєнна операція США проти талібів 2001 р. Повалення уряду талібів. Політичний курс президента Хаміда Карзая (2002 - 2014 рр.). Роль міжнародних сил підтримання безпеки. Президентські вибори 5 квітня (1-й тур) і 14 червня 2014 р. (2-й тур) та їх спірний результат. Ашраф Гані Ахмадзай (з 2014 р.) і його внутрішньо- та зовнішньополітичний курс. Проблема ісламського радикалізму та боротьба

з ним на сучасному етапі.

Арабські країни Близького Сходу. „Палестинська проблема“. Сутність і витоки „палестинської проблеми“. Рішення Асамблеї ООН 1947 р. Утворення держави Ізраїль (1948 р.). Арабо-ізраїльські війни як спроби розв'язання палестинської проблеми збройним шляхом. Організація визволення Палестини. Ясир Арафат. Палестинська інтифада - мирне повстання арабів на окупованих Ізраїлем землях. Загострення арабо-ізраїльського конфлікту після смерті Я. Арафата (2004 р.). Обрання нового Президента Палестинської автономії Махмуда Аббаса (січень 2005 р.). Загострення ситуації в Палестинській автономії внаслідок перемоги на парламентських виборах 2006 р. радикального угруповання ХАМАС. Вплив подій «арабських революцій» 2010-2011 рр. на протікання арабо- ізраїльського конфлікту. Періодичні загострення близькосхідної проблеми. Боротьба з ісламізмом. Ірак після Другої світової війни. Посилення позицій Великої Британії та США в Іраці. Політичний устрій і економіка країни. Багдадський пакт. Криза в країні на середину 50-х рр. і революція 1958 р. Абдель-Керим Касем. Нестабільність в 60-х рр. ХХ ст. і прихід до влади Партії арабського соціалістичного відродження (ПАСВ). Економічні й соціально-політичні перетворення в країні. «Курдська проблема». Прихід до влади Саддама Хусейна ат-Такриті (1979-2003 рр.). Становлення тоталітарного режиму з монополією баасистської партії на владу і тотальною ідеологізацією суспільного життя. Продовження політики “некапіталістичного розвитку”. Зовнішня політика Іраку. Ірано-іракська війна: причини, хід, наслідки. Агресія Іраку проти Кувейту (серпень 1990 р.). Операція багатонаціональних сил “Буря в пустелі” (січень 1991 р.). Воєнна кампанія американсько-британської коаліції проти Іраку 2003 р. Ірак в період американської окупації (з весни 2003 р.). Тимчасова Конституція (березень 2004 р.). Сучасний суспільно-політичний та економічний розвиток Іраку. Вплив „арабських революцій“ 2010 - 2011 рр. на Ірак. Ісламістське угруповання „Ісламська Держава Іраку і Леванту“ та ідея створення халіфату. Захоплення ІДІЛ влади в північних провінціях Іраку (літо 2014 р.). Інтернаціоналізація конфлікту на сучасному етапі та реакція світової спільноти. Перспективи вирішення „курдського питання“ на сучасному етапі. Курдський автономний район (КАР) і проблема Кіркука. Референдум про створення Незалежного Курдистану (вересень 2017 р.). Масуд Барзані.

Ліван після Другої світової війни. Ліван у другій половині 1940-х рр. Провал «доктрини Ейзенхауера» в Лівані. Ліван у 1968 - 1984 рр. Сучасний соціально- економічний і політичний розвиток сучасного Лівану.

Сирія після Другої світової війни. Політична криза в Сирії в 1940-х - 1950-х рр. Утворення Об'єднаної Арабської Республіки (ОАР) (1958 - 1961 р.), причини її розпаду. Зміна курсу розвитку в 60-х рр. ХХ ст. Прихід до влади Партії арабського соціалістичного відродження (ПАСВ). Політичний курс президентів Хафеза Асада (1970 - 2000 рр.) та Башара Асада (з 2000 р.). Вплив близькосхідних „арабських революцій“ 2010 - 2011 рр. на Сирію та їхній резонанс у країні. Збройні виступи опозиції (з березня 2011 р.) з метою зміни політичної влади. Затяжна громадянська війна в Сирії: оцінки та прогнозування розвитку подій. Фактор Ісламської Держави Іраку і Леванту та загострення ситуації в САР. Роль зовнішнього фактору в ескалації протистояння між урядовими силами Б. Асада та ісламістами („Ісламська Держава“, „Джебхат ан-Нусра“ та ін.). Проблема біженців із країн Близького Сходу.

Арабські країни Північної Африки (Єгипет, Лівія, Алжир).

Піднесення національно-визвольної боротьби після Другої світової війни. Липнева революція 1952 р. Г.А. Насер. Реформи Г.А. Насера. “Арабський соціалізм” та його сутність. Англо-франко-ізраїльська агресія 1956 р. та її провал. Утворення Об'єднаної Арабської Республіки (ОАР). “Шестиденна війна” 1967 р. з Ізраїлем та поразка Єгипту. А Садат і зміна внутрішньо- та зовнішньополітичного курсу країни (1970 - 1981 рр.). Політичний курс та економічні реформи президента М.Х. Мубарака (1981 - 2011 рр.). Проблеми демократії та громадянського суспільства. Вплив революційних подій в Тунісі (грудень 2010 р.) на ситуацію в Єгипті. Єгипетська революція 25 січня - 11 лютого 2011 р. Відставка уряду і президента М.Х. Мубарака. Встановлення тимчасової військової диктатури. Перехід влади до Вищої ради Збройних сил. Призупинення дії конституції і розпуск парламенту. Арешт экс-президента Мубарака (13 квітня 2011 р.), судовий процес над ним. Обрання президентом Єгипту М. Мурсі

(організація «Брати мусульмани») (25 червня 2012 р.). Вплив революційних подій в Єгипті на ситуацію на Синайському півострові. Світова реакція на єгипетські події. Державний переворот 3 липня 2013 р. Скиннення президента М. Мурсі. Переслідування новою владою організації «Брати мусульмани». Президентські вибори 8 червня 2014 р. Політичний курс президента Абдель Фаттаха ас-Сісі. *Лівія у 1945 - 2017 рр.* Лівія в період англо-французької окупації (1943 - 1951 рр.). Надання самоврядного статусу Кіренаїці, Триполітанії та Феццану у 1949 - 1950 рр. Сполучене Королівство Лівія в 1951 - 1969 рр. Конституційна монархія на чолі з Ідрисом ас-Сенусі. Лівійська Арабська Республіка (1969 - 1977 рр.). Державний переворот 1969 р. Прихід до влади Ради революційного командування на чолі з Муаммаром Каддафі. Авторитарний військовий режим. Будівництво “ісламського соціалізму”. “Третя світова теорія” та “Зелена книга” М. Каддафі. Соціалістична Народна Лівійська Арабська Джамахірія (з 1977 р.). Будівництво “лівійського національного соціалізму”. Міжнародна ізоляція країни, пошуки шляхів виходу з неї. Кінець ізоляції (початок XXI ст.). Основні чинники переходу М. Каддафі до відкритої політики, пошуку компромісу з Заходом. „Арабська революція“ 2010 - 2011 рр. Криза Лівійської Джамахірії. Початок громадянської війни. Збройне втручання сил НАТО у внутрішні справи Лівії (з березня 2011 р.). Створення опозиційного органу правління - Перехідної Національної ради. Загибель М. Каддафі (20 жовтня 2011 р.) та масові «зачистки» повстанцями м. Сирт. Відновлення законів шаріату. Лівія без М. Каддафі: сценарії розвитку подій. Новий військовий лідер Халіфа Хафтар: перспективи об'єднання країни і боротьба з ісламським фундаменталізмом. Вплив лівійських подій на міжнародну ситуацію та світову економіку.

Алжир. Піднесення національно-визвольної боротьби після Другої світової війни. Початок збройного повстання проти французьких колонізаторів (1954 р.). Утворення фронту національного визволення. Заколоти алжирських європейців 1958 - 1960 рр. Евіанська угода 1962 р. Проголошення незалежної Алжирської Народної Демократичної Республіки 1962 р. Президент А. Бен Белла і “соціалістичний шлях” розвитку. Алжир у 1965 - 1986 рр. Військовий переворот 1965 р. Прихід до влади Революційної Ради на чолі з Х. Бумедьеном. Курс на будівництво “ісламського соціалізму”. Ш. Бенджедід. Активізація ісламських фундаменталістів на початку 1980-х рр. Алжир у 1986 - на початку XXI ст. Національна хартія 1986 р. Відмова від лозунгів “алжирського соціалізму” і перехід до “ісламського націоналізму”. Перемога ісламських фундаменталістів на парламентських виборах 1991 р. Військовий переворот у лютому 1992 р. Введення режиму надзвичайного стану. Заборона діяльності Ісламського фронту порятунку. Політика “національної згоди”. Курс на демократизацію. Заворушення в арабському світі наприкінці 2010 - на початку 2011 рр. Причини і сутність „арабських революцій“. Масові виступи в Алжирі (грудень 2010 - лютий 2011 рр.), політизація ісламського фактору (Ісламський фронт порятунку). Заходи президента А.А. Бутефліки, курс на політичні реформи. Відміна надзвичайного стану (24 лютого 2011 р.). Сучасна ситуація в країні.

Країни Тропічної та Південної Африки у новітній час. Піднесення національно-визвольної боротьби в післявоєнні роки. Початок розпаду колоніальної системи в Африці. Перші незалежні держави - Гана, Гвінея. 1960 р. - „рік Африки“. Народи і лідери у визвольній боротьбі. Боротьба за незалежність у 1970 - 1980-ті рр. (Ангола, Мозамбік, Зімбабве, Намібія). Тропічна Африка після деколонізації. Політичні та економічні організації африканських держав. Соціально-економічний розвиток народів Африки після визволення. Політична боротьба з питань політичного розвитку країн. Роль армії. Національні і регіональні конфлікти на континенті. “Холодна війна” та її вплив на держави Африки. Африканський континент у 10-х рр. XXI ст.: соціально-економічна і політична ситуація. Етно-конфесійні конфлікти в регіоні на сучасному етапі. Африка і глобальні проблеми сучасності.

Південно-Африканський Союз (Південно-Африканська республіка). Південно-Африканський Союз у 1945 - 1961 рр. Прихід до влади Національної партії у 1948 р. Політика апартеїду (апартеїду). Африканський національний конгрес (АНК). Вихід Південно-Африканського Союзу з Британської Співдружності і проголошення країни Південно-Африканською Республікою в 1961 р. Створення “бантустанів”. Масовий протест африканського населення проти політики апартеїду. Роль АНК. Міжнародна ізоляція ПАР.

Піднесення боротьби чорного населення у середині 1980-х рр. Частковий демонтаж режиму апартеїду. Реформи уряду Пітера Бота. Президентство Фредеріка де Клерка. Спроба створення перехідних структур влади і підготовки нової нерасової Конституції. “Протокол про взаєморозуміння”, підписаний Ф. де Клерком і Н. Манделою. Конституція 1993 р. Парламентські вибори 1994 р. Перемога АНК. Економічний і політичний розвиток країни за президентства Н. Мандели (1994 - 1999 рр.). Сутички на етнічній основі. Політичний курс та економічні реформи президентів ПАР Т. Мбекі (1999 - 2008 рр.), К. Мотланте (2008 - 2009 рр.), Д. Зума (з 2009 р.) - АНК. Місце ПАР у БРІКС та ін. інтеграційних об’єднаннях. Перспективи та проблеми розвитку країни на сучасному етапі.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання (денна, заочна)					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
I-й семестр						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Вступ. Предмет, мета курсу.	10/12	4/2				6/10
Тема 2. Країни Східної Азії у новий час.	12/13	4/2	2/1			6/10
Тема 3. Країни Західної Азії у новий час.	12/13	4/2	2/1			6/10
Тема 4. Країни Південної Азії у новий час.	12/13	4/2	2/1			6/10
Тема 5. Країни Центральної Азії у новий час.	10/13	4/2				6/11
Разом за змістовий модуль 1	60/60	20/10	6/3			30/51
Змістовий модуль 2.						
Тема 6. Країни Африки у новий час.	12/13	4/2	2/1			6/10
Тема 7. Країни Латинської Америки у новий час.	10/12	4/2				6/10
Тема 8. Основні тенденції розвитку країн Азії та Африки у 1918–1945 рр.	12/13	4/2	2/1			6/10
Тема 9. Країни Азії та Африки після Другої світової війни: особливості розвитку.	12/13	4/2	2/1			6/10
Тема 10. Країни Латинської Америки у новітній час.	10/13	4/2				6/11
Разом за змістовий модуль 2	60/60	20/10	6/3			30/51
Разом	120/120	40/20	12/6			60/102

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Колоніальна політика Англії в Індії в кінці XVIII – першій половині XIX ст. Британська Індія у другій половині XIX – на початку XX ст.	1	1
2	Системна криза Османської імперії та спроби її подолання за	1	1

	допомогою реформ наприкінці XVIII – наприкінці XIX ст. Османська імперія наприкінці XIX – на початку XX ст.		
3	Японія в період сьогунату Токугава (1603 – 1867 рр.) та “Мейдзі ісін“ (1868 – 1912 рр.	1	
4	Арабські країни у нові часи	1	1
5	Тропічна та Південна Африка у новий час.	1	
6	Національно-визвольна боротьба в Індії, Індокитаю та Індонезії. (перша половина XX ст.)	1	
7	Національно-демократичний рух у Китаї, Кореї та Монголії. Виникнення та розвиток Китайської Народної Республіки у повоєнному часі.	1	1
8	Соціально-політичні та економічні трансформації в Японії та Кореї (1939 р. - початок XXI ст.).	2	1
9	Етно-релігійні конфлікти у країнах Близького Сходу	2	1
10	Країни Латинської Америки у новітній час.	1	
Разом		12	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Корея у XVII - першій половині XIX ст		
2.	Таїланд у XVI - першій половині XIX ст		
3.	М'янма у XVII - першій половині XIX ст		
4.	Іран в другій половині XVII і в XVIII ст.		
5.	Індія у кінці XVIII – початку XIX ст		
6.	Початок проникнення європейців до Китаю		
7.	Бабідські повстання у Ірані		
8.	Селянська війна і утворення Тайпін тянього		
9.	Буржуазні перетворення в Японії. 1867– 1868 рр.		
10.	Індійське народне повстання 1857 – 1859 р.		
11.	Національно-визвольний і конституційний рух в Османській імперії.		
12.	Сінхайська революція		
13.	Іранська революція 1905 – 1911 рр і соціально – економічні міни в країні.		
14.	Соціально-політичні перетворення в Бірмі та Сіамі.		
15.	Філіппіни: шлях до незалежності (кінець XIX - 40-ві рр. XX ст.).		
16.	Активізація національно-визвольного руху в Індії у 1918-1920 рр.		
17.	Діяльність Індійського національного конгресу у 20-30-х рр. XX ст.		
18.	Соціально-політичні погляди М.Ганді.		
19.	Становище Ірану після Першої світової війни. Повалення Каджарської династії.		
20.	Модернізаційні заходи Реза-шаха (державний устрій, економіка, культурно-побутова сфера)		
21.	Зовнішня політика Ірану у 1920-1930-х рр.		
22.	Відновлення незалежності Афганістану. Суспільно-економічний розвиток країни у кінці 20-х - 30-х рр. XX ст.		

23.	Британська військово-політична присутність в Іраку.		
24.	Туреччина на міжнародній арені (20-30-ті рр.).		
25.	Кемалістська революція 1918-1923 рр. в Туреччині.		
26.	Реформи Кемаля Ататюрка (державний устрій, економіка, культурно-побутова сфера).		
27.	Кемалізм як суспільно-політична доктрина.		
28.	Арабо-єврейське протистояння в Палестині.		
29.	Особливості суспільно-економічного розвитку Сирії та Лівану в міжвоєнний період.		
30.	Виникнення Саудівської Аравії та її місце в арабському світі.		
31.	Американський окупаційний режим в Японії. Післявоєнні реформи й перетворення.		
32.	Створення Кореї. Поділ країни на північну і південну частини.		
33.	Об'єднавчий процес (остання третина ХХ - початок ХХІ ст.).		
34.	Соціально-економічні й політичні перетворення в Китаї у 1949-1958 рр.		
35.	Реформи й перетворення в Китаї у 70-90-ті рр. Ден Сяопін.		
36.	Американська агресія у В'єтнамі.		
37.	Проголошення Республіки Індонезія на чолі з Сукарно. Внутрішня й зовнішня політика Сукарно в 1945-1965 рр.		
38.	Політична боротьба в Індії у другій половині 60-х і в 70-ті рр. Внутрішня й зовнішня політика урядів І. Ганді.		
39.	Основні етнонаціональні спільноти в Індії. Адміністративний поділ країни		
	Разом	60	102

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення курсу потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення: проєктор для перегляду презентацій у форматі MS PowerPoint, використання комп'ютерів, історичних та контурних карт, унаочнень.

У разі дистанційного навчання – інтернет (ZOOM, MOODLE).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Балог Г. Історія і культура ісламу: [Курс лекцій] / Балог Габор; під ред. Ф.Ю. Алваша. – К.: Фенікс, 2012. – 448 с.
2. Головченко В.І. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст.): [Навч. посіб.] / В.І. Головченко, В.А. Рубель. – К.: Либідь, 2010. – 520 с. 25
3. Кириченко В.П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки: [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів] / В.П. Кириченко. – К.: Либідь, 2002. – 168 с
4. Кучер О.Н. Ислам / О.Н. Кучер, О.П. Семотюк. – Ростов н/Д: Феникс – Харьков: Торсинг, 2004. – 288 с.
5. Савенков В.В. Нова історія міжнародних відносин країн Азії та Африки: [Метод. рек. до самостійної роботи для студ. спец. «Міжнародні відносини» та «Країнознавство» вищ. навч. закл.] / В.В. Савенков. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 253 с.

6. Хижняк І.А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648–1918): [Підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / І.А. Хижняк. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009. – 224 с.

Допоміжна література

1. Бродський Р.М. Нова історія країн Азії та Африки (1870-1917): [Навч. посіб.] / Р.М.
2. Бродський Р.М., Єнольський З.А. Нова історія країн Азії та Африки: Період домонополістичного капіталізму (1642–1870).– К.: Вища школа, 1979.
3. Бродський Р.М., Єнольський З.А. Нова історія країн Азії та Африки: 1870–1917: Навчальний посібник.– Львів: Вища школа, 1986.
4. Гобсбаум Е. Вік екстремізму: Коротка історія ХХ ст. (1914-1991) / Пер. з англ. - К., 2001.
5. Дюрозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів. - К., 1995
6. Мицик Л. М. Новітня історія зарубіжних країн: Курс лекцій. - Ніжин, 2001.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки): Підручник. - К.,
8. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 рр.): Підручник. - К., 2001.
9. Політична історія ХХ ст.: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. Ф. Салабай, Я. А. Титаренко, Л.О. Панчук та ін. - К., 2002.
10. Поп Ю.І. Нова історія країн Азії і Африки (XVI – початок ХХ ст.): [Підручник] / Ю.І. Поп. – К.: ВЦ Академія, 2012. – 376 с.
11. Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки. Постсередньовічний Схід (XVIII – друга половина ХІХ ст.): [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів] / В.А. Рубель. – К.: Либідь, 2007. – 558 с.
12. Цветков Г. М. Міжнародні відносини і зовнішня політика в 1917-1945 рр. Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. - К., 1997.
13. Antonova, Levin India története, - Bp., 1981
14. Baktay Ervin India története – Bp., 1984
15. Benke József Az Arabok története – Bp. 1987
16. Cahen C. Az iszlám a kezdetektől az Oszmán Birodalom létrejöttéig. – Bp., 1989
17. Conrad Totman. Japán története. – Bp., 2006
18. Fitzgerald P. Az ősi Kína. – Bp., 1979
19. Jacques Gernet A kínai civilizáció története. – Bp., 2001
20. Farge, J.D.; Tordoff W. Afrika története – Bp., 2004
21. Matíz József Az Oszmán Birodalom története. – Bp. 1990
22. Polonyi Péter Kína története. – Bp., 1994
23. Rawson Ph. Az indiai civilizáció. – Bp. 1977
24. Világtörténelmi kronológia. Szerk. Gevencsér Ferenc.- Bp. 1999

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами(Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)